

Slangen, eindeloze rondjes en andere galerietips - NRC

Beeldende kunst Uit de vele tentoonstellingen die in galleries te zien zijn, maakt NRC wekelijks een selectie. De meeste exposities zijn op afspraak te bezichtigen.

Juul Kraijer. Videostill uit **SPAWN**.

De Ketelfactory

Een albinoslang is geel

Wie ofidiofobie heeft, doet er goed aan de tentoonstelling 'S' van [Juul Kraijer](#) in de Schiedamse Ketelfactory te mijden. Je wordt namelijk onmiddellijk overvallen door slangen: in collages, tekeningen, foto's en in een video-installatie. En zelfs in het echt, dat wil zeggen: het vel van een enorme python hangt aan een van de galeriemuren: ontzield, maar imposant. En voor wie het niet wist: een albinoslang is geel.

Waar de mythische Medusa ontzet is over de gifslangen die in de plaats zijn gekomen van het haar, zijn de figuren die in het werk van Kraijer met een slang te maken krijgen, uitgesproken sereen. Hier is de slang geen straf of vijand, maar een gegeven. Het gezicht van het model dat in de video-installatie door slangen wordt omringd, is zo kalm dat de eerste schrikreactie die je als kijker onontkoombaar hebt, al snel wegebt.

Juul Kraijer is in de eerste plaats tekenaar, vertelt ze zelf in [een begeleidende video](#): „Tekenen is voor mij de weg van de minste weerstand.” Maar juist om weerstand op te zoeken, probeert ze ook op andere manieren de beelden te creëren die ze voor zich ziet. Bijvoorbeeld met foto's. Tegen een zwarte achtergrond toont Kraijer de door slangen omringde hoofden, en de lichamen waar een slang als een sjaal omheen is gedrapeerd. De toeschouwer kijkt het model op de rug, het beeld esthetisch, vervreemdend en tegen wil en dank verontrustend: het zijn immers wél slangen.

Kraijer is gefascineerd door het onbestemde van het dier („een hoofd en een ruggengraat, meer is het niet”), maar die onbestemdheid staat een nadrukkelijke aanwezigheid niet in de weg. Het valt op dat de tekeningen unheimischer zijn dan de foto's. In de getekende fantasie nemen de slangen het hele lichaam

over en niet alleen het haar. Kraijer, die in haar tekeningen de anatomie vrij spel geeft, maakte vorig jaar collages die nog verder gaan in hun absurditeit: ze zijn gebaseerd op negentiende-eeuwse gravures, en het hyperrealisme ervan krijgt iets humoristisch.

De verhouding tussen mens en slang op de foto's is gelijkwaardiger. De slang (of, de tientallen slangen) hebben op deze foto's de touwtjes stevig in handen. Het is niet de enige reden dat de sereniteit van het model bewondering afdwingt – ze wordt zelfs benijdenswaardig in haar kalmte onder deze uitzonderlijke omstandigheden: nergens van onder de indruk, niet van mythes, noch van de natuur.

Toef Jaeger

Juul Kraijer: 'S'. T/m 2/5 in [De Ketelfactory, Schiedam](#). Inl: de ketelfactory.nl

